

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 164/2022-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Baricovej a sudcu Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ] proti uzneseniu Okresného súdu Spišská Nová Ves č. k. 4 Nt 4/2019 z 19. novembra 2019 a proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 4 Tos 117/2019 z 18. decembra 2019 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 12. marca 2020 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami Okresného súdu Spišská Nová Ves (ďalej len „okresný súd“) a Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) označenými v záhlaví tohto uznesenia. Na základe uvedeného navrhol vysloviť porušenie svojich základných práv, vec vrátiť na ďalšie konanie a súčasne prikázať obnoviť stav pred jeho porušením. Žiada priznať spravodlivé finančné zadosťučinenie vo výške 10 000 eur a ustanoviť právneho zástupcu.
2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu č. k. 4 T 111/2016 z 3. apríla 2017 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 6To/53/2017 z 19. októbra 2017 uznaný vinným v bode 2 z prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 a 2 písm. a) a c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 138 písm. e) Trestného zákona v spolupáchateľstve podľa

§ 20 Trestného zákona a v bode 3 zo zločinu krádeže podľa § 212 ods. 1 a ods. 4 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. e) Trestného zákona podľa § 20 Trestného zákona. Za uvedené konania bol sťažovateľovi podľa § 212 ods. 4 Trestného zákona s použitím § 37 písm. h) a m) Trestného zákona, § 38 ods. 4 Trestného zákona a § 41 ods. 2 Trestného zákona uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní šesť rokov a šesť mesiacov nepodmienečne so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 19. októbra 2017.

3. Návrhom doručeným okresnému súdu zo 14. októbra 2019 sa sťažovateľ domáhal povolenia obnovy konania v jeho trestnej veci z dôvodu novelizácie Trestného zákona, ktorá nadobudla účinnosť 1. augusta 2019, kde došlo k úprave právnej kvalifikácie krádeže vlámaním, pri ktorej je spôsobená škoda malá. Okresný súd napadnutým uznesením zamietol návrh na povolenie obnovy konania. Proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej krajský súd napadnutým uznesením rozhodol tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Proti napadnutým uzneseniam okresného súdu a krajského súdu podal sťažovateľ ústavnú sťažnosť, v ktorej namieta porušenie základného práva na spravodlivý súdny proces, argumentujúc, že:

- a) v dôsledku úpravy právnej kvalifikácie krádeže vlámaním podľa § 212 Trestného zákona (vykonanej novelizáciou účinnou od 1. augusta 2019), pri ktorej je spôsobená škoda malá, nie je možné takýto skutok kvalifikovať ako zločin krádeže podľa § 212 ods. 3 Trestného zákona, ale len ako prečin podľa § 212 ods. 1, 2 Trestného zákona. Sťažovateľ svoje tvrdenia opiera o čl. 50 ods. 6 ústavy a o § 2 ods. 1 a 2 Trestného zákona,
- b) krajský súd pri zamietnutí sťažnosti nevezal do úvahy novelizáciu Trestného zákona k úprave trestnosti trestného činu krádeže podľa § 212 ods. 1 Trestného zákona a nepovolil obnovu konania z dôvodu, že obnova konania sa netýka zmeny právneho stavu;
- c) sťažovateľ tvrdí, že svojím konaním spôsobil škodu malú, a to vo výške 117,25 eur a 361,59 eur, pretože podľa súčasného znenia by mal byť odsúdený za prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 a 2, a nie za zločin krádeže;
- d) sťažovateľ tvrdí, že je vo výkone trestu odňatia slobody protizákonne a nadbytočne, pretože jeho trest je v zjavnom nepomere v porovnaní so súčasnou trestnou sadzbou podľa § 212 ods. 2 Trestného zákona v rozmedzí 6 mesiacov až 3 rokov a vo výkone trestu odňatia slobody je už 4 roky.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie práv označených v bode 1 tohto uznesenia napadnutým uznesením okresného súdu a krajského súdu, ktorým bol zamietnutý návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania (vrátane zamietnutej sťažnosti proti tomuto rozhodnutiu) z toho dôvodu, že obnova konania sa netýka zmeny právnej kvalifikácie na základe novelizácie Trestného zákona (vykonanej zákonom č. 214/2019 Z. z.).

6. Ústavný súd predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.1. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu

7. Sťažovateľ proti uzneseniu okresného súdu o zamietnutí návrhu na obnovu konania podal sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd napadnutým uznesením. Využil teda možnosť podania riadneho opravného prostriedku proti napadnutému uzneseniu okresného súdu, o ktorom bolo aj rozhodnuté.

8. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ mal k dispozícii právny prostriedok na ochranu svojich základných práv (ktorý aj využil), o ktorom bol oprávnený rozhodnúť (a aj rozhodol) okresný súd, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

9. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu okresného súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 napadnutým uznesením krajského súdu

10. Z napadnutého uznesenia vyplýva, že krajský súd zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu ako nedôvodnú, keďže podľa jeho názoru okresný súd rozhodol zákonne a spravodlivo, jasne odôvodnil svoje rozhodnutie a s dôvodmi rozhodnutia sa stotožnil.

11. Účelom obnovy konania ako mimoriadneho opravného prostriedku je odstrániť nedostatky v skutkových zisteniach právoplatných rozhodnutí všeobecných súdov, pokiaľ dodatočne vyšli najavo nové skutočnosti a dôkazy, ktoré neboli súdu skôr známe a nemohli sa ani brať do úvahy. Ani všeobecné súdy, o to menej ústavný súd, však nemôžu v rámci konania o návrhu na povolenie obnovy podľa Trestného poriadku preskúmavať napadnuté meritórne rozhodnutie (jeho vecnú správnosť) ani posudzovať otázku viny či trestu. Sťažovateľ sa fakticky ústavnou sťažnosťou domáha ďalšieho preskúmania správnosti postupu, resp. rozhodnutí všeobecných súdov. Úloha ústavného súdu sa však obmedzuje len na kontrolu, či všeobecné súdy postupovali ústavne konformným spôsobom, keď rozhodli o zamietnutí návrhu na povolenie obnovy konania, resp. keď zamietli sťažnosť proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na obnovu konania. Teda, či sa návrhom na povolenie obnovy riadne zaoberali, či prijaté rozhodnutie adekvátne odôvodnili a či ich právne závery nie sú excesom alebo svojvoľné, pričom pri zamietnutí návrhu je rozhodujúce, či dostatočne

odôvodnili, prečo predstreté nové skutočnosti nepovažovali za také, ktoré by opodstatňovali povolenie obnovy konania (m. m. III. ÚS 53/2021).

12. Ústavný súd zdôrazňuje, že pri posúdení v ústavnej sťažnosti namietaného rozhodnutia krajského súdu nebolo jeho úlohou preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov, o ktoré konajúci súd oprel svoje rozhodnutie. Úloha ústavného súdu sa v danom prípade obmedzila na posúdenie otázky, či sa krajský súd s argumentáciou sťažovateľa vysporiadal adekvátne a preskúmateľne a či výklad aplikovaných právnych noriem neodporuje ich podstate a zmyslu, teda či je označené uznesenie krajského súdu ústavnoprávne akceptovateľné (m. m. III. ÚS 53/2021).

13. Úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je okrem iného posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

14. Pre úplnosť ústavný súd zdôrazňuje, že za skutočnosť súdu skôr neznámu nemožno považovať prípadné zmeny hmotného práva, v zmysle § 394 ods. 1 Trestného poriadku, keďže táto v čase vyhlásenia pôvodného rozhodnutia objektívne neexistovala a teda nemohla byť zohľadňovaná, príp. aplikovaná pri procese rozhodovania (I. ÚS 142/2018, IV. ÚS 49/2021). V súvislosti s prednesenou argumentáciou sťažovateľa možno konštatovať, že novelizáciu ustanovenia Trestného zákona nemožno subsumovať pod legálny pojem „skutočnosť súdu skôr neznáma“, jednak preto, že nie je vymenovaná v § 394 ods. 4 Trestného poriadku, ale najmä s poukazom znenie § 2 ods. 1 Trestného zákona (II. ÚS 186/2020).

15. Časová pôsobnosť trestného zákona (teda použitie pre obvineného najvýhodnejšieho právneho režimu), na ktorú sa sťažovateľ odvoláva, súvisí s novelizáciami referenčnej právnej úpravy do právoplatného odsúdenia (§ 2 ods. 1 druhá veta Trestného zákona), nie po ňom. Už právoplatné uložené tresty nie sú nezákonné (ani neústavné), ak sa následne zmení Trestný zákon inak ako deklarováním neústavnosti právneho predpisu alebo jeho časti (s dôsledkami podľa § 125 ods. 3 ústavy v spojení s § 93 ods. 1 zákona o ústavnom súde alebo rozhodnutím Európskeho súdu pre ľudské práva v zmysle § 394 ods. 4 Trestného poriadku).

16. Ústavný súd zhodnotil, že skutkové a právne závery krajského súdu, v súvislosti s preskúmaním uznesenia krajského súdu, sú ústavne udržateľné, aj napriek veľmi stručnému, avšak v okolnostiach prejednávanej veci, zrozumiteľnému odôvodneniu napadnutého uznesenia. Stručné rozhodnutie všeobecného súdu nepredstavuje samo o sebe neústavnosť. V súvislosti s povinnosťou súdov odôvodňovať svoje rozhodnutia, nemožno túto ich povinnosť chápať tak, že majú poskytovať podrobnú odpoveď na každý argument. V tomto prípade, odhliadnuc od stručného odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu, sťažovateľove námietky neboli spôsobilé z ústavnoprávneho hľadiska spochybníť závery, na ktorom je založené právne posúdenie napadnutých rozhodnutí.

17. Účelom konania pred ústavným súdom je však ochrana ústavnosti, a nie poskytnutie ďalšieho opravného prostriedku umožňujúceho prehodnocovať správnosť záverov všeobecných súdov. Vzhľadom na to ústavný súd konštatuje, že medzi namietaným porušením jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a napadnutým rozhodnutím ústavný súd nezistil žiadnu príčinnú súvislosť, čo vedie k odmietnutiu ústavnej sťažnosti v tejto časti pre zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.3. K namietanému porušeniu práva sťažovateľa na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu

18. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bolo spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

19. Pokiaľ ide o námietku porušenia čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu, ústavný súd ju v súlade s konštantou judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva kvalifikoval ako zjavne neopodstatnenú vzhľadom na neaplikovateľnosť čl. 6 ods. 1 dohovoru na „konanie o povolení obnovy konania“. Toto konanie sa totiž netýka rozhodnutia „o trestnom obvinení“ a ani „o občianskych právach a záväzkoch“ (pozri napr. rozhodnutia vo veciach: Plischke c. Rakúsko zo 7. 3. 1964, X. c. Rakúsko z 23. 5. 1966, X. c. Rakúsko z 19. 7. 1966, X. c. Spojené kráľovstvo 13. 7. 1970, Helmut Aldrian c. Rakúsko zo 7. 5. 1990).

20. Keďže v konaní o povolení obnovy konania sa nerozhodovalo o trestnom obvinení sťažovateľa v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru (teda o vine a treste), tento článok dohovoru nie je na dané konanie aplikovateľný *ratione materiae*. Vo všeobecnosti možno uviesť, že pôsobnosť (aplikovateľnosť) čl. 6 dohovoru zásadne nepresahuje okamih konečného, právoplatného rozhodnutia o vine a treste. Nevzťahuje sa teda *inter alia* ani na vykonávacie konania a mnohé rozhodnutia v ňom urobené (konanie o návrhu na podmienené prepustenie, nariadenie výkonu podmienenčne odloženého trestu, zaradenie odsúdeného do určitej kategórie alebo do určitého ústavu, konanie o milosti atď.).

21. Vzhľadom na uvedené ústavný súd túto časť ústavnej sťažnosti sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú už pri jej predbežnom prerokovaní.

22. Sťažovateľ požiadal o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Jeho ústavná sťažnosť bola odmietnutá z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, čo vedie k záveru, že z jeho strany ide o zrejmé bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Preto jeho žiadosti podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde vyhovené nebolo (bod 2 výroku).

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. marca 2022

Miloš Maďar
predseda senátu